

BÀI 23

KHÔI PHỤC VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ – XÃ HỘI MIỀN BẮC GIẢI PHÓNG HOÀN TOÀN MIỀN NAM (1973 – 1975)

A. NỘI DUNG KIẾN THỨC CƠ BẢN

I. Miền Bắc khôi phục và phát triển kinh tế – xã hội, ra sức chi viện cho miền Nam

II. Miền Nam đấu tranh chống địch “ bình định – lấn chiếm” tạo thế và lực tiến tới giải phóng hoàn toàn

- Tháng 7/1973, Hội nghị lần thứ 21 của Ban Chấp hành TƯ Đảng đã nêu rõ: Nhiệm vụ cơ bản của CM miền Nam trong giai đoạn hiện tại là tiếp tục cuộc CM DT DC ND và nhấn mạnh trong bất cứ tình hình nào cũng phải tiếp tục con đường CM bạo lực.

- Thực hiện Nghị quyết 21, từ cuối năm 1973 quân ta kiên quyết đánh trả địch, chủ động tiến công tại căn cứ xuất phát của chúng.

- Cuối 1974 → đầu 1975 ta mở hàng loạt hoạt động quân sự, chủ yếu là miền Đông và miền Tây nam bộ, đặc biệt giành thắng lợi vang dội trong chiến dịch đánh Đường 14 – Phước Long (06-01-1975) , giải phóng toàn tỉnh Phước Long.

* Ý nghĩa: Chiến thắng Phước Long cho thấy sự suy yếu của quân đội SG, và khả năng can thiệp của Mỹ là rất hạn chế; Chiến thắng này được xem như trận “trình sát chiến lược” để củng cố cơ sở đi đến quyết định đề ra kế hoạch giải phóng hoàn toàn miền Nam.

III. Giải phóng hoàn toàn Miền Nam, giành toàn vẹn lãnh thổ Tổ quốc

1. Chủ trương, kế hoạch giải phóng miền Nam

- Căn cứ vào tình hình phát triển của cách mạng cả nước, tại hội nghị của BCH Trung ương Đảng cuối 1974 đầu 1975 đã đề ra kế hoạch giải phóng miền Nam trong vòng 2 năm (1975-1976).

- Hội nghị nhấn mạnh, cả năm 1975 là thời cơ, nếu thời cơ đến vào đầu hoặc cuối năm 1975 thì lập tức giải phóng miền Nam trong năm 1975 .

- Cần phải tranh thủ thời cơ đánh nhanh, thắng nhanh để đỡ thiệt hại về người và của cho nhân dân...

2. Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1975

a. Chiến dịch Tây Nguyên (04/3 – 24/3/1975)

- Tây Nguyên là địa bàn chiến lược quan trọng, nhưng do nhận định sai hướng tiến công của ta, địch chốt giữ ở đây một lực lượng mỏng.

- Ngày **10-3-1975**, quân ta tấn công Buôn Ma Thuột, ngày 12-3, địch phản công chiếm lại nhưng thất bại.

- Ngày 14-3-1975, địch được lệnh rút quân khỏi Tây Nguyên về giữ vùng duyên hải miền Trung. Trên đường rút chạy, chúng bị quân ta truy kích tiêu diệt. Ngày **24-3-1975**, ta giải phóng Tây Nguyên.

+ Ý nghĩa

- Chiến thắng Tây Nguyên đã mở ra quá trình sụp đổ không thể cứu vãn của ngụy quân, ngụy quyền.
- Chuyển cuộc kháng chiến từ thế tiến công chiến lược sang tổng tiến công chiến lược trên toàn MN.

b. Chiến dịch Huế - Đà Nẵng (21/3 – 29/3)

*** Ý nghĩa:** Đây là chiến thắng lớn đã khiến quân đội SG rơi vào tình trạng tuyệt vọng, tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc tổng tiến công với thế áp đảo kẻ thù.

c. Chiến dịch Hồ Chí Minh (26/4 – 30/4)

- Cuối tháng 3-1975 Bộ Chính trị Trung ương Đảng khẳng định: *“Thời cơ chiến lược đã đến, ta có điều kiện hoàn thành sớm quyết tâm giải phóng miền Nam”*. Chiến dịch giải phóng Sài Gòn-Gia Định được mang tên “chiến dịch Hồ Chí Minh”.

- 17h 26-4- 1975, quân ta nổ súng mở đầu chiến dịch Hồ Chí Minh. 5 cánh quân ta vượt qua tuyến phòng thủ vòng ngoài tiến vào trung tâm Sài Gòn, đánh chiếm các cơ quan đầu não của địch.

- 10 h 45’ ngày 30- 4-1975, xe tăng của ta tiến vào dinh độc lập bắt sống toàn bộ nội các Sài Gòn – Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng vô điều kiện.

- 11h 30’ cờ cách mạng tung bay trên nóc dinh Độc Lập, Chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng.

- Ngày 2-5- 1975 miền Nam hoàn toàn giải phóng.

*** Ý nghĩa:** Chiến dịch Hồ Chí Minh thắng lợi tạo điều kiện thuận lợi để giải phóng hoàn toàn miền Nam và nhân dân Lào, Campuchia giải phóng đất nước.

IV. Nguyên nhân thắng lợi, Ý nghĩa lịch sử của cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước (1954 – 1975)

1. Nguyên nhân thắng lợi

a. Nguyên nhân chủ quan

+ Sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh, với đường lối chính trị, quân sự độc lập, tự chủ đúng đắn sáng tạo. Phương pháp đấu tranh linh hoạt.

+ Nhân dân ta có truyền thống yêu nước, trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước do Đảng lãnh đạo, truyền thống đó được phát huy cao độ trở thành sức mạnh của cả dân tộc.

+ Hậu phương miền Bắc lớn mạnh, đã làm tốt nghĩa vụ hậu phương đáp ứng ngày càng lớn yêu cầu chi viện sức người, sức của cho tiền tuyến.

b. Nguyên nhân khách quan

- Tinh thần đoàn kết liên minh chiến đấu của 3 nước Đông Dương.
- Được sự giúp đỡ to lớn có hiệu quả của các nước XHCN anh em, đặc biệt là Liên Xô, Trung Quốc ... trong cuộc kháng chiến.
- Được sự đồng tình và ủng hộ mạnh mẽ của phong trào giải phóng dân tộc, phong trào hòa bình, dân chủ tiến bộ trên thế giới, trong đó có nhân dân Mỹ ...

2. Ý nghĩa lịch sử

a. Đối với dân tộc ta

- Kết thúc 21 năm chiến đấu chống Mĩ và 30 năm chiến tranh giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc từ sau Cách mạng tháng Tám 1945, chấm dứt ách thống trị của chủ nghĩa thực dân - đế quốc trên đất nước ta. Hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trong cả nước, thống nhất nước nhà.
- Mở ra một kỷ nguyên mới của lịch sử dân tộc: đất nước độc lập, thống nhất, đi lên Chủ nghĩa xã hội.

b. Đối với thế giới

- Tác động mạnh đến tình hình nước Mỹ và thế giới.
- Cổ vũ to lớn đối với phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

B. CÂU HỎI, BÀI TẬP

- 1) Nội dung chủ yếu của Nghị quyết TƯ lần thứ 21 (7/1973) ?
- 2) Ý nghĩa chiến thắng Đường 14 – Phước Long ?
- 3) Chủ trương, kế hoạch giải phóng hoàn toàn miền Nam ?
- 4) Vì sao ta chọn đánh Tây Nguyên và Buôn Ma Thuột là trận mở màn ? Ý nghĩa chiến thắng Buôn Ma Thuột ?
- 5) Ý nghĩa của Chiến dịch Hồ Chí Minh ?
- 6) Nguyên nhân thắng lợi, Ý nghĩa lịch sử của cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước ?
